

Správa z hodnotenia vzdelávania a učiteľov na Fakulte stredoeurópskych štúdií študentmi v AR 2020/2021

Hodnotenie vzdelávania a učiteľov je jedným z hlavných zdrojov informácií v procese zabezpečovania kvality na FSS. Právo študentov, aby aspoň raz za rok sa mohli vyjadriť k otázkam kvality vzdelávania je predpísané Zákonom o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 131/2002 Z.z. a je ukotvené aj v Študijnom poriadku UKF.

Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre formuluje ciele vnútorného systému kvality v súlade s vnútorným predpisom č. 21/2013 Zabezpečenie kvality vzdelávania na UKF v Nitre a v súlade nadefinovaným vnútorným dokumentom fakulty s názvom „Systém zabezpečenia kvality“, ktorý sa nachádza na: <https://www.fss.ukf.sk/index.php/sk/uradna-tabula/system-zabezpecenia-kvality>.

Hodnotenie vzdelávania a učiteľov sa uskutočňuje v záujme neustáleho zlepšovania vzdelávacej činnosti na našej fakulte a v záujme korektných vzťahov medzi pedagógmi a študentmi. Na základe údajov získaných hodnotením vyučovacieho procesu a podmienok štúdia sa ľahšie identifikujú prípadné problémy a ich odstránenie prispieva k vytvoreniu čo najvhodnejších podmienok pre štúdium. V rámci prieskumu študenti môžu anonymne poukázať aj na prípadné negatívne javy a predkladať návrhy na zlepšenie podmienok štúdia na FSS.

Vzhľadom na pandemickú situáciu a obmedzenia spojené s týmto stavom bol prieskum uskutočnený v online forme. Zber údajov prebiehal v letnom období AR 2020/2021.

Zber údajov prebiehal pomocou anonymného dotazníkového prieskumu. Ako nástroj zberu informácií sme použili systém EvaSys. Dotazníky pozostávali z 22 hlavných otázok, z ktorých niektoré obsahovali aj početné podotázky. Dotazníky obsahovali uzatvorené aj otvorené otázky. Na väčšinu uzatvorených otázok bol možný výber odpovede na dané tvrdenie nasledovne: úplne súhlasím – čiastočne súhlasím – čiastočne nesúhlasím – úplne nesúhlasím – neviem. Otázky dotazníkov boli naformulované tak, aby boli hodnotené všetky štandardy ESG v čo najväčšej miere. Posledná otázka, ktorá pozostávala zo 4 podotázok, bola zameraná na hodnotenie podmienok online formy vyučovania.

Pomocou dotazníkového prieskumu sme získali informácie o nasledovných oblastiach štúdia: študijný program, študijný predmet, uskutočňovanie vzdelávania, hodnotenie študentov vyučujúcim, odborná a didaktická kompetencia vyučujúceho, študijné zdroje na podporu vzdelávania študentov, materiálno-technické zabezpečenie výučby a na zabezpečenie

informovanosti študentov o rozličných výzvach (Erasmus+, konferencie, štipendiá, atď.), online forma vzdelávania – otázky boli sformulované v súlade s ESG 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Pri distribúcii informácií a zbere údajov nám pomáhali zástupcovia študentov v Akademickom senáte fakulty aj univerzity, Študentského parlamentu a študenti doktorandského štúdia. Otázky a výsledky prieskumu boli prekonzultované so zástupcami študentov (v súlade s ESG 3).

V rámci prieskumu sme hodnotili 58 dotazníkov. Dotazníky boli pripravené v slovenskom a maďarskom jazyku, obsahovali totožné otázky. Počet odovzdaných slovenských dotazníkov bol 12, maďarských 46. V porovnaní s rokmi, kedy bolo hodnotenie uskutočnené v papierovej forme, je to značný pokles. V porovnaní s hodnotením, ktoré bolo uskutočnené v predchádzajúcom akademickom roku v online forme, počet zapojených študentov je porovnateľný (2020: 61, 2021: 58) Webové linky na hodnotenie boli distribuované pomocou študentských mailov, čím boli vytvorené podmienky pre každého študenta fakulty, aby sa zapojil do hodnotenia.

Pri hodnotení sme porovnali niektoré oblasti aj so spracovanými výsledkami evalvácií z predchádzajúcich rokov. Porovnávali sa roky 2019, 2020 a 2021.

Hodnotených bolo 20 pedagógov, ktorí v zimnom semestri akademického roka 2020/2021 zabezpečovali výučbu povinných alebo povinne voliteľných predmetov.

Pri porovnaní sumárnych údajov za fakultu s údajmi za minulé roky môžeme konštatovať, že väčšina ukazovateľov bola hodnotená priaznivejšie, ako pre rokom. Neboli zaznamenané veľké zmeny v hodnotených atribútoch, študenti hodnotili podmienky štúdia na fakulte vcelku kladne.

Rodové zastúpenie respondentov bolo nasledovné: muži 13,8%, ženy 86,2%. 66,7% respondentov tvorili študenti I. stupňa štúdia, 33,3% opýtaných tvorili študenti II. stupňa štúdia.

Je potešujúce, že veľká väčšina (96,%) študentov dokázala absolvovať skúšku z hodnoteného predmetu už v 1. termíne a 3,4% študentov v 2. termíne.

Podľa 91,1% študentov fakulta poskytuje dostatočné informácie o študijných programoch (2019: 90,3%, 2020: 95,09%) (ESG 2). 90,9% študentov si myslí, že predmety zodpovedajú profilu absolventa (2019: 89,3%, 2020: 86,89%) (ESG 2). Náročnosť študijného plánu považuje 83,9% študentov za adekvátnu (2019: 83,9%, 2020: 78,69%), čo znamená mierne zlepšenie v porovnaní s minuloročnou hodnotou.

Je potešujúce, že 86% študentov považuje obsah predmetu zverejnený v informačnom liste za zaujímavý (2019: 71,8%, 2020: 68,85%) (ESG 3). 98,2% študentov tvrdí, že sylaby a ciele predmetu boli jasne stanovené na začiatku výučby (2019: 90,9%, 2020: 95,08%), čo je veľmi pozitívne. (ESG 3). Pri hodnotení pripravenosti pedagógov sa kladne vyjadrilo 94,8% študentov (2019: 91,4%, 2020: 95,9%) (ESG 3 a 5). Pri otázke ohľadne adekvátnosti počtu kreditov vo vzťahu k nárokom pedagógov v rámci vyučovacieho predmetu sme zaznamenali pozitívny posun, (2021: 93,1%, 2020: 80,33%, 2019: 86,6%) (ESG 3). Pri hodnotení používania IKT prostriedkov 98,1% študentov potvrdilo použitie IKT počas výučby (2019: 89,2%, 2020: 85,25%) (ESG 7). Vzhľadom na online spôsob vyučovania v hodnotenom období je táto vysoká hodnota aj očakávaná. S potrebou používania IKT prostriedkov v rámci vyučovania hodnoteného predmetu súhlasilo 81% študentov. Používanie ostatných didaktických pomôcok potvrdilo 80,4% študentov (2019: 75,6%, 2020: 55,74%). Je veľmi pozitívne, že podľa 98,1% študentov vyučujúci dodržiavali sylaby (2019: 91,7%, 2020: 88,52%). 98,3% respondentov sa vyjadrilo pozitívne ohľadne otázky, či čítali informačný list predmetu (z toho 69% v AIS). Dostupnosť pedagóga počas konzultačných hodín potvrdilo 95,6% študentov (2019: 93,7%, 2020: 45,9%). Je to potešujúce, ale zároveň aj zaujímavé, nakoľko účasť na konzultačných hodinách potvrdilo iba 13,8% študentov. K otázke včasného zverejnenia termínov skúšok v AIS sa vyjadrilo 96,6% študentov pozitívne (2019: 95,2%, 2020: 80,33%) (ESG 3). K prístupnosti študijnej literatúry sa kladne vyjadrilo 94,6% študentov, ktorí si vedeli zabezpečiť odbornú literatúru v rámci UKF (2019: 90%, 2020: 80,33%) (ESG6).

Hodnotenie prístupu a didaktickej kompetencie vyučujúcich vyznelo aj v tomto roku pozitívne. Podľa 87,7% respondentov vyučujúci podporoval vzájomný rešpekt vo vzťahu študent-pedagóg (2019: 91,7%, 2020: 86,89%). Adekvátny postoj pedagóga – vzhľadom na podmienky distančného vzdelávania – hodnotilo pozitívne 87,9% respondentov. 90,8% študentov potvrdilo, že pedagóg využíval inovatívne vzdelávacie metódy (2019: 87,1%, 2020: 81,96%). V hodnotiacich hárkoch študenti veľmi pozitívne hodnotili takýto prístup pedagógov. K otázke prepájania teórie s praxou sa vyjadrilo kladne 96,3% respondentov.

62,1% študentov pri opätovnom výbere vysokej školy a odboru by si vybralo opäť našu fakultu a ten istý odbor (2019: 56,1%, 2020: 65,57%), 10,3% by sa hlásilo na našu fakultu, ale na iný odbor. 17,2% respondentov sa nevyjadrilo alebo nevedelo sa vyjadriť k tejto otázke.

Prechod na online formu vyučovania znamenal novú výzvu pre oblasť materiálno-technického zabezpečenia vyučovania. Podľa 85,7% študentov sú učebne vhodne zariadené

(2019: 93,5%, 2020: 67,21%). Technické vybavenie učební je pravidelne kontrolované a v prípade potreby je doplnená potrebná technika na zabezpečenie online vyučovania.

65,5% respondentov absolvovalo hodnotený predmet v online, distančnej forme (2020: 75,41%), 20,7% kombináciou prezenčnej a distančnej formy (2020: 19,67%) a 13,8% v prezenčnej forme (2020: 4,92%). Na otázku ohľadne spôsobu online zabezpečenia výučby 86,2% respondentov označilo živé vysielanie cez niektorú online platformu (2020: 65,57%), 10,3% potvrdilo použitie vopred nahratých videí alebo dabovaných prezentácií uložených na webe (2020: 21,31%), 65,5% označilo používanie študijných materiálov uložených na webe (napr. na portáli EDU) (2020: 65,57%) a 27,6% potvrdilo posielanie študijných materiálov emailom (2020: 37,7%). Iný spôsob uviedlo 3,4% respondentov (2020: 4,92%). Získali sme informácie aj o použití online platformy použitej pri výučbe hodnoteného predmetu: meet.ukf.sk (2020: 62,3%, 2021: 89,7%), Facebook/Messenger (2020: 3,28%, 2021: 5,2%), vzdelávací portál EDU (2020: 50,82%, 2021: 50%), Zoom (2020: 6,56%, 2021: 3,4%), MS Teams (2020: 6,56%, 2021: 13,8%), emaily (2020: 37,7%, 2021: 27,6%), žiadna platforma (2020: 4,92%, 2021: 6,9%).

Otvorené otázky dotazníka boli zamerané na pozitívne a negatívne stránky štúdia. Študenti mali priestor aj na podávanie zlepšujúcich návrhov. Pri hodnotení odpovedí na otvorené otázky, ktoré boli zamerané na návrhy študentov a negatíva štúdia, sme sa stretli s nasledovnými pripomienkami: žiadajú prísnejšie hodnotenie, viac praxe, znížiť nároky na matematiku a štatistiku (RCR16b a RCM16b), zvýšiť počet hodín z anglického jazyka, zvýšiť počet hodín zo slovenského jazyka (MSM15b a TM15b), zvýšiť počet hodín o svetovej literatúre (MJ15b).

Často sa objavila aj poznámka, že by nič nezmenili, všetko je dobré tak, ako je teraz.

Z odpovedí na otvorenú otázku zameranú na pozitíva sme sa dozvedeli, že študenti si vysoko cenia priateľov získaných na univerzite, úspešne zvládnuté skúšky, úspešné uzavretie školského roka, ľudský, ústretový prístup pedagógov a študentský život v Nitre. Niektorí študenti vyzdvihli, že ich návrhy z minulých hodnotení boli zohľadnené.

Študenti vnímajú negatívne nedostatok času na presun z jedného objektu UKF do druhého a občasné kolízie predmetov v rozvrhu. Mnohí študenti vnímali veľmi negatívne nútený prechod na online formu a pandémie.

Po zosumarizovaní výsledkov a na základe konkrétnych zistení navrhujeme nasledovné opatrenia pre odstránenie jednotlivých nedostatkov:

Navrhované opatrenia pre odstránenie nedostatkov v oblasti hodnotenia študijného programu:

Oblasť zistenia	Nedostatok	Opatrenia	Zodpovedný
Zvýšenie motivácie študentov o dosahovanie kvalitných výsledkov v ich štúdiu (ESG 3)	Nedostatočný počet povinne voliteľných a výberových predmetov v rozvrhu	Zaradenie vyššieho počtu povinne voliteľných a výberových predmetov do rozvrhu	Vedúci pracoviska, rozvrhár pracoviska
Zvýšenie motivácie študentov o dosahovanie kvalitných výsledkov v ich štúdiu (ESG 3)	Nedostatočné informácie o praktickej využiteľnosti predmetu	Uvádzanie viac praktických príkladov počas vyučovania	Vedúci pracoviska, vyučujúci

Navrhované opatrenia pre odstránenie nedostatkov v oblasti pôsobenia pedagóga:

Oblasť zistenia	Nedostatok	Opatrenia	Zodpovedný
Komunikácia so študentami (ESG 5)	Nedochvíľnosť, neinformovanie študentov o neprítomnosti na vyučovacej hodine, resp. na konz. hod.	Častejšia kontrola prítomnosti, opatrenia na zabezpečenie včasnej informovanosti študentov	Vyučujúci, vedúci pracoviska, sekretariát pracoviska
Prístup pedagógov (ESG 5)	Neadekvátne nároky na vedomosti študentov	Konzultácie vedúceho pracoviska s dotknutými pedagógmi, dohľad vedúceho pracoviska	Vedúci pracoviska, vyučujúci
Prístup zamestnancov (ESG 5)	Nevhodný spôsob komunikácie so študentmi	Konzultácie vedúceho pracoviska s dotknutými zamestnancami, dohľad vedúceho pracoviska	Vedúci pracoviska, zamestnanci

Navrhované opatrenia pre odstránenie nedostatkov v oblasti hodnotenia informačných systémov :

Oblasť zistenia	Nedostatok	Opatrenia	Zodpovedný
Technické vybavenie miestností (ESG 7)	Opotrebovaná technika, chýbajúce alebo nefunkčné technické vybavenie	Postupná výmena opotrebovanej a zastaranej techniky, doplnenie chýbajúcej techniky	Fakultný technik Tajomníčka fakulty

Na Fakulte stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre aj naďalej budeme venovať veľkú pozornosť zabezpečeniu kvality v súlade s platnými legislatívnymi predpismi a politikou kvality na UKF a systémom zabezpečenia kvality na FSS. Pravidelne budeme sledovať, vyhodnocovať a aktualizovať parametre kvality, aby sme pre našich študentov zabezpečili moderné a na trhu práce uplatniteľné vzdelanie.

RNDr. Ladislav Szekeres, PhD.